

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 9C/117/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815206081
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8815206081.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: AB 1 B. V., Strawinskylaan 933, 1077XX, Amsterdam, Holandské kráľovstvo, registračné číslo: 560 07 043, zast. Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanému: Š. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. Č.. XXX, XXX XX W., o zaplatenie 876,45 eur s prísl. t a k to

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 423,30 eur, vyčíslený úrok z omeškania vo výške 42,10 eur a úrok z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 423,30 eur a to všetko v mesačných splátkach po 20 eur mesačne, ktoré splátky sú splatné vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca na adrese žalobcu pod následkami straty výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku až do zaplatenia.

Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 876,45 eur, vyčíslený ročný úrok z omeškania vo výške 87,16 eur a úrok z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 876,45 eur odo dňa 29.05.2015 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „právny predchodca“) so žalovaným ako dlžníkom uzavrel dňa 22.10.2012 úverovú zmluvu č. 4210097937, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky (ďalej len „ÚZP“) spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.. Predmetom úverovej zmluvy (ďalej len „ÚZ“) bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 800,- eur. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť v 36 pravidelných mesačných splátkach po 42,08 eur. Žalovaný bol povinný splácať úver v pravidelných mesačných splátkach v zmysle zmluvy. Žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v priloženom Výpise čerpania, splátok a úhrad, z ktorého vyplýva prehľad jednotlivých platieb žalovaného a spôsob ich započítania. V zmysle hlavy ÚZP s názvom Ukončenia úverovej zmluvy o poskytnutí úveru, bol žalovaný právnym predchodcom žalobcu vyzvaný listom zo dňa 26.02.2014 k splateniu celého zostatku úveru, ktorý pozostáva z nezaplatených splátok po splatnosti, upomienky a zmluvnej pokuty (ak boli vygenerované) a zo zosplatených budúcich splátok, v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Zmluvné pokuty a upomienky boli žalovanému vyúčtované v zmysle hlavy 18 ÚZP, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou ÚZ. Ako vyplýva aj zo splátkového kalendára, žalobca eviduje voči žalovanému dlh v nasledovnej výške: istina vo výške 86,78 eur, úrok vo výške 115,07 eur, zosplatená istina vo výške 605,65 eur, upomienka I. vo výške 5,- eur, poistenie Bill protection I. vo výške 4,50 eur, upomienka II. vo výške 24,- eur a 12,- eur,

poplatok za možnosť zmeny splátky vo výške 1,50 eur, zmluvná pokuta vo výške 17,- eur, poplatok za možnosť odloženia splátky vo výške 4,95 eur.

Žalovaný žiadal zaplatiť dlh voči žalobcovi v splátkach.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a prílohami, výpisom z obchodného registra žalobcu, oznámením o postúpení pohľadávky, podacím hárkom, úverovou zmluvou, úverovými zmluvnými podmienkami, listom označeným Informácie o poistení dohodnutou zmluvou č. 19100826/2009, výzvou k splateniu celého úveru, výpisom čerpania, splátok a úhrad, písomným vyjadrením žalobcu, prednesom žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalovaný uviedol, že žije len z invalidného dôchodku v sume 170,- eur mesačne. Navyše má cukrovku, potrebuje peniaze na lieky. Jeho sociálna situácia je taká, že viac ako 20 eur mesačne nie je schopný platiť, preto požiadal súd o umožnenie zaplatiť dlh na splátky po 20 eur mesačne. Nemôže dlh zaplatiť naraz, lebo nemá z čoho. Okrem invalidného dôchodku nemá žiaden príjem.

V písomnom vyjadrení žalobcu doručenom súdu dňa 20.12.2015 právny zástupca žalobcu uviedol, že predmetná úverová zmluva je platná a účinná, obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, má písomnú formu, je prejavom slobodnej vôle odporcu a navrhovateľa, je uzatvorená v súlade s právnymi predpismi, ktoré boli platné a účinné v čase uzatvorenia úverovej zmluvy a neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky, od ktorých by žalobca odvodzoval svoj právny nárok.

Žalobca a žalovaný ako klient uzavreli dňa 22.10.2012 úverovú zmluvu č. 4210097937, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver v celkovej výške 800,- eur, pričom výška mesačnej splátky bola dohodnutá vo výške 42,08 eur s počtom mesačných splátok 36. Ročná úroková sadzba je podľa bodu 38 dohodnutá na 38,96 %. RPMN podľa bodu 39 je od 50,9% do 55,4%. Lehota splatnosti bola dohodnutá na 36 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15.dňa v poslednom mesiaci. V splátke bol zahrnutý podľa zmluvy aj poplatok za vedenie účtu vo výške 1,99 eur. Zároveň žalovaný podľa bodu 48 súhlasil s tým, aby bol poisťníkom poistený pre prípad smrti následkom úraz alebo invalidity následkom úrazu. Úhrada za poistenie ŠTANDARD je 0,78 eur (1,90% z pravidelnej mesačnej splátky úveru bez poistenia).

Klient súčasne so spoločnosťou uzavrel aj dohodu o možnosti zmeny výšky a počtu splátok s poplatkom vo výške 0,30 eur. Taktiež uzavrel aj dohodu o službe odloženej splátky, kde bola výška poplatku dohodnutá na 0,99 eur.

Súčasne žalovaný so spoločnosťou uzatvoril zmluvu o revolvingovom úvere a súčasne žiadal spoločnosť, aby mu v prípade zaslania platobnej karty zaslala návrh zmluvy o platobných službách, a súhlasil s tým, že tento návrh môže byť akceptovaný aktiváciou karty. Výška kreditného limitu /úverového rámca/ bola 500,- eur. Ročná úroková sadzba 26,28 % p.a. a hodnota RPMN 37,68%. Klient svojim podpisom súhlasil, aby bol spoločnosťou ako poisťníkom prihlásený k poisteniu výdavkov a poisteniu zneužitia karty podľa zmluvy o RÚ v rozsahu a za podmienok uvedených pred textom úverových podmienok a v ÚP.

Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o hotovostnom úvere a zmluvy o revolvingovom úvere boli Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. a žalovaný podpisom potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

V zmysle preambuly Úverových podmienok klient podpisom ÚZ vyhlasuje, že sa oboznámil s obsahom poistnej zmluvy č. 19100826/2009 uzatvorenej medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. ako poisťníkom a Českou pojišťovnou ZDRAVÍ a.s., so sídlom Litevská 1174/8, 100 05 Praha 10, Česká republika, IČ: 49240749 ako poisťiteľom v zmysle ustanovenia §10 zákona Českej republiky č. 37/2004 Sb., o poistné smlouvě, v platnom znení a so znením Zvláštnych poistných podmienok pre skupinové poistenie pravidelných výdavkov zo spotrebiteľských, hotovostných a revolvingových úverov č.j. 04/2009 a Zvláštnych poistných podmienok pre skupinové poistenie výdavkov vzniknutých zneužitím kreditnej, či úverovej karty, stratou dokladov alebo kľúčov č.j. 05/2009, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy.

Podľa hlavy 1 § Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., tieto úverové podmienky sú zmluvnými podmienkami v zmysle § 273 Obchodného zákonníka a sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o hotovostnom úvere a Zmluvy o revolvingovom úvere uzatváranými medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „spoločnosť“) a fyzickou osobou (ďalej len „klient“).

Uzatvorením úverovej zmluvy sa spoločnosť ako veriteľ zaväzuje klientovi poskytnúť dohodnutý úver a klient ako dlžník z úverovej zmluvy sa zaväzuje spoločnosti poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky (§ 2 hlavy 1 Úverových podmienok).

Podľa § 2, § 3 hlavy 2 Úverových podmienok, úverová zmluva sa stáva platnou a účinnou podpisom posledného z účastníkov zmluvy. Po uzatvorení úverovej zmluvy zriadi spoločnosť klientovi úverový účet. Úverovým účtom sa rozumie účet, na ktorom spoločnosť eviduje svoje pohľadávky voči klientovi z poskytnutého úveru a tomu zodpovedajúce záväzky klienta.

V zmysle hlavy 3 §1 Účel úveru Úverových podmienok úver spoločnosť poskytuje bez stanoveného účelu, čiže vo forme finančnej čiastky.

Podľa hlavy 5 § 1 Úverových podmienok, klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver, a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. Klient je povinný hradiť spoločnosti pravidelný mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške uvedenej v úverovej zmluve. Klient súhlasí s tým, že poplatok za vedenie úverového účtu je zahrnutý do splátok úveru. V jednotlivých splátkach je zahrnutá časť úverovej istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky a prípadne úhrada za poistenie, ak z údajov v úverovej zmluve nevyplýva inak.

Zmluvné strany sa dohodli, že úhrady klienta budú započítané na pohľadávky spoločnosti podľa termínu ich splatnosti, a to od najstaršej pohľadávky. V prípade viacej pohľadávok rovnakého dátumu splatnosti bude úhrada použitá v tomto poradí: istina, úroky, ďalšie príslušenstvo pohľadávky vrátane sankcií (§ 7 hlavy 5 Úverových podmienok).

ÚZ je uzatvorená na dobu trvania záväzkov z nej plynúcich. Klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s platením aspoň dvoch splátok, alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, porušil niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich z ÚZ, ÚP alebo dokumentov, ktorých predmetom je zabezpečenie pohľadávok vyplývajúcich u ÚZ (hlava 7 § 1, § 3 písm. a) a c)).

Podľa hlavy 8. Zmluva o revolvingovom úvere - ak zmluvné strany uzatvorili aj Zmluvu o úvere, je klient oprávnený čerpať revolvingový úver opakovane, prostredníctvom karty za podmienok stanovených v týchto ÚP (§1 ÚZP).

Podľa hlavy 15 § 1, § 3 Úverových podmienok, v prípade prístúpenia k poisteniu pre prípad pracovnej neschopnosti a invalidity a smrti následkom úrazu, potvrdzuje klient podpisom úverovej zmluvy alebo výslovným vyhlásením či potvrdením, že sa oboznámil s podmienkami vstupu do poistenia. V prípade, že klient nespĺňa podmienky pre prijatie do poistenia, berie na vedomie, že nemôže byť poistený a pokiaľ k poisteniu pristúpil, poisťiteľ je oprávnený odmietnuť plniť z uzatvoreného poistenia alebo odstúpiť od poistenia.

V zmysle § 1 hlavy 18 Úverových podmienok, v prípade omeškania klienta s úhradou splátky, či splátky RÚ, je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5,- eur v prípade prvej upomienky a 12,- eur v prípade druhej a ďalšej upomienky.

V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17,- eur. Táto pokuta bude vyúčtovaná spoločnosťou maximálne jedenkrát za dobu trvania zmluvy. Spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta uhradenie úroku z omeškania v zákonnej výške (§2 hlavy 18 ÚP).

Podľa hlavy 20 § 7 Úverových podmienok, Úverová zmluva, Úverové podmienky, Metodická príručka a zabezpečovacie vzťahy, ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka v platnom znení.

Z predloženého splátkového kalendára súd zistil, že žalovaný vyčerpal celkovo 800,-eur, pričom do dňa zosplatnenia uhradil 9 splátok v celkovej výške 376,70 eur. V rámci týchto splátok bola podľa výpisu uhradená nielen časť istiny, ale aj časť poplatku za možnosť odloženia splátok, poplatok za vedenie účtu, časť úroku, časť poistenia Bill protection, časť poplatku za možnosť zmeny splátky.

Listom zo dňa 26.02.2014 žalobca žalovanému oznámil, že v dôsledku omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z úverovej zmluvy, ho spoločnosť vyzývala k splateniu úveru s tým, že dlžná čiastka činí 876,45 eur a vyzval ho na splatenie do 15 dní od odoslania výzvy.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak (§ 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania;

výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch, sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá Úverová zmluva, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanému, ktorý sa ho zaviazal vrátiť za stanovených podmienok. Keďže si túto svoju povinnosť neplnil, žalobca dňa 26.02.2014 zosplatnil celý úver a vyzval ho na zaplatenie predmetnej sumy.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Na uvedený právny vzťah je tiež potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, v zmysle ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka⁹⁾ alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Ďalej súd zistil, že podľa Úverových podmienok sa predmetný právny vzťah mal riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka ako aj Občianskeho zákonníka.

V slovenskom právnom poriadku existuje duálna právna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnu a obchodnoprávnu úpravu. Vzťah dvoch kódexov súkromného práva a to Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka je vzťahom *lex specialis* ku *lex generalis*, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje. V rámci obchodno-záväzkových vzťahov existuje aj skupina vzťahov, ktoré môže označiť ako fakultatívne obchodné záväzkové vzťahy, v ktorých si zmluvné strany môžu v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti dohodnúť obchodnoprávny režim svojho záväzku (§ 262 Obchodného zákonníka).

Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevyklučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné či ide o relatívne obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah.

Právna ochrana spotrebiteľa je jednou z priorít oblastí záujmu nielen práva Európskej únie, ale aj nášho právneho poriadku. Nie je prípustné, aby sa kogentné normy určené na ochranu spotrebiteľa obchádzal zvolením iného zákona, ktorý primárna nie je určený na úpravu či realizáciu spotrebiteľských vzťahov, t.j. vzťahov, ktoré vznikajú pri nákupe tovarov a poskytovaní služieb spotrebiteľom, ktorí nekonajú pri uzatváraní zmluvy v rámci svojej podnikateľskej či inej zárobkovej činnosti. Zvolenie režimu Obchodného zákonníka nie je prípustné v prípadoch tzv. typových spotrebiteľských zmlúv, keď z celého kontextu uzatvorenej zmluvy je zjavné, že sa uzatvára v zmysle Obchodného zákonníka len preto, aby sa vylúčili právne normy určené na ochranu spotrebiteľa. Nie je ani prípustné, aby dvom spotrebiteľom v porovnateľnej situácii neboli garantované rovnaké právne prostriedky a ochrana len s ohľadom na to, dodávateľ zvolí režim iného zákona. Aj pri zmluvách uzatváraných v zmysle Obchodného zákonníka je potrebné pri realizácii či aplikácii práva postupovať podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku či osobitných právnych predpisoch ako napr. zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa.

Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu.

V ďalšom sa súd zaoberal jednotlivými nárokmi tvoriacimi žalovanú sumu.

Prvou žalobcom uplatňovanou sumou je nárok na zaplatenie istiny a zosplatennej istiny. Je nepochybné, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 800,- eur a žalovaný uhradil celkovo sumu 376,70 eur, pričom súd žalovaným vykonané úhrady započítal na úhradu istiny a zosplatennej istiny v zmysle citovaného ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalovaného zaviazal na zaplatenie istiny v sume 423,30 eur a čo do zvyšku v tejto časti žalobu zamietol.

Ďalšou žalobcom uplatnenou sumou je suma za upomienky, ktoré si žalobca uplatňuje v zmysle zmluvy a úverových podmienok s tým, že žalovanému účtoval poplatok za upomienky I. vo výške 5,- eur a upomienky II. až vo výške 12,- a 24,- eur, ktoré mal byť žalobca oprávnený účtovať v zmysle citovaného § 1 hlavy 18 úverových podmienok. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Navrhovateľ - žalobca je povinný k návrhu pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Tu však ešte súd uvádza, že aj v prípade preukázania vykonania takého úkonu, súd by daný nárok podrobil posúdeniu z hľadiska ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko je zrejmé, že podmienky na takýto úkon zo strany žalobcu boli splnené, pretože žalovaný si neplnil riadne svoje povinnosti. Súd však považuje sumu za upomienku za neprimeranú, keďže by mala predstavovať náklady spojené so zaslaním upomienky, ktoré aj v prípade jej písomného vyhotovenia a s tým spojených výdavkov na poštovné, súd považuje za neadekvátne predmetnému úkonu, pričom s najväčšou pravdepodobnosťou bola upomienka zaslaná, resp. vykonaná niektorým z ďalších spôsobov tak ako boli uvedené v predmetnom paragrafe, pričom náklady spojené s takýmto spôsobom by boli ešte nižšie. Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku poplatku za upomienku, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšky pohľadávky, ktorú si uplatňuje a za súčasného zhodnotenia predmetného dojednania ako takého, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto úhrady vykonané žalovaným na danú položku započítal na úhradu istiny.

Ďalším nárokom bol nárok z titulu poistenia Bill protection v sume 4,50 eur, pričom aj v rámci žalovaným uhradených súm započítaných na istinu je taktiež suma, ktorá bola žalobcom z jednotlivých splátok započítaná na úhradu poistenia. Čo sa týka dojednaní poistenia pod bodom 48 zmluvy Balíček ŠTANDARD, súd má za to, že poistenie tak, ako bolo v predmetnej úverovej zmluve dojednané nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Žalobca nijako súdu nepreukázal, či skutočne došlo k dojednaniu poistenia, keďže v zmysle zmluvy v prípade nesplnenia podmienok pre prijatie do poistenia bral žalovaný na vedomie, že nemôže byť poistený a pokiaľ k poisteniu pristúpil, poisťiteľ bol oprávnený odmietnuť plniť z uzatvoreného poistenia alebo odstúpiť od poistenia. Žalobca taktiež nepredložil súdu žiaden iný doklad preukazujúci vznik poistenia, prípadne doklad o jeho nevzniknutí. Súd má taktiež pochybnosti o skutočnom oboznámení sa s uvedenými dokumentmi žalovaným v zmysle preambuly úverových podmienok, podľa ktorých podpisom úverovej zmluvy vyhlásil, že sa oboznámil s obsahom poistnej zmluvy medzi žalobcom ako poistníkom a Českou pojišťovnou ZDRAVÍ a.s. ako poisťiteľom a so znením Zvláštnych podmienok pre skupinové poistenie pravidelných výdavkov zo spotrebiteľských, hotovostných a revolvingových úverov. Žalovanému ako priemernému spotrebiteľovi nemusí byť zrejím ani význam tohto pojmu, taktiež súd poukazuje na to, že išlo zrejme o pomerne obsahovo rozsiahly dokument upravujúci vzťah medzi dvoma podnikateľskými subjektmi, poisťovňou a žalobcom. Uvedenie údajov o prijatí súboru poistenia tak ako bolo uvedené v bode 48 predmetnej zmluvy bolo už súčasťou vopred pripravenej zmluvy žalobcom a za takého stavu možno potom s najväčšou pravdepodobnosťou predpokladať, že žalovaný sa pre poistenie nerozhodol po uzavretí úverovej zmluvy a prípadnom zvážení istého rizika, resp. vzniku poistnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Takto žalovanému vznikla povinnosť platiť v rámci príslušnej dojednanej splátky aj časť predstavujúcu poistenie. Rovnako aj pri tomto dojednaní mal súd za to, že ide o dojednanie spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto žalovaným vykonané úhrady na túto položku v rámci splátok započítal na istinu a sumu uplatňovanú z tohto titulu žalobou zamietol.

Čo sa týka poplatku za možnosť zmeny splátky a poplatku za možnosť odloženia splátky, súd uvádza, že aj toto dojednanie považuje za dojednanie spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný ako spotrebiteľ bol povinný mesačne platiť poplatok za službu, ktorá mu v konečnom dôsledku ani nemusela byť poskytnutá, tak ako tomu bolo aj

v danej právnej veci. Žalovaný sa už s úhradou druhej splátky a následne aj tretej dostal do omeškania, takže neprichádzalo do úvahy splnenie podmienok pre možnosť zmeny splátok tak, ako boli uvedené v § 11 hlavy 5 Úverových podmienok, no žalovaný aj napriek tomu v rámci úhrady každej ďalšej mesačnej splátky uhradil poplatok za takúto možnosť a žalobca poplatok prijal. Žiadny právny predpis žalobcovi ako veriteľovi neukladal takúto možnosť žalovanému ako dlžníkovi poskytnúť, jednalo sa o dohodu účastníkov konania, preto má súd za to, že ak žalobca chcel žalovanému ako svojmu vernému, či „vzornému klientovi“, ktorý si riadne plní svoje povinnosti takúto možnosť poskytnúť, malo sa jednať o bezodplatnú možnosť. Je neprijateľné, aby žalovaný, ktorý už na začiatku trvania úverového vzťahu medzi účastníkmi konania porušil základné podmienky pre splnenie takejto možnosti, následne ešte v niekoľkých splátkach, ale ak by žalobca od zmluvy neodstúpil a žalovaný by splácal nepravidelne, no v konečnom dôsledku by dlh uhradil, hradil aj takýto poplatok ako poplatok, za ktorý mu nebude môcť poskytnuté protiplnenie a dôvodiť tým, že predsa mohol požiadať o zrušenie tejto možnosti. Vzhľadom na uvedené potom súd aj nárok v tejto časti považoval za nedôvodný a úhrady žalovaného z jednotlivých splátok zaučtované na predmetné dojednanie započítal na úhradu istiny.

Pokiaľ ide o dohodnutú zmluvnú pokutu (vo výške 17,00 eur), súd ju vyhodnotil ako zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp. zn. 3Co 3/2011. V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania a zmluvná pokuta, ktorej suma bola určená bez ohľadu na dobu omeškania a sumu, s ktorou je žalovaný ako klient v omeškaní, jednotnou sumou a takto v prípade omeškania len s jednou splátkou by pokuta predstavovala 29% zo sumy splátky, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

Ďalšou žalobcom nárokovanou sumou je nárok na zaplatenie úroku z úveru jednak do času zosplatenia a v prípade riadneho splácania, tzv. ušlý úrok. Súd sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý bol v úverovej zmluve dojednaný vo výške 38,96% ročne. Úroková miera podobného úveru v bankách v čase poskytnutia úveru (10/2012) činila úrok 12,89% p.a.. Z toho je zrejmé, že dohodnutý ročný úrok z úveru medzi účastníkmi v danom prípade bol o 26,07% vyšší, ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v tomto období bankami. V tomto prípade úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi viac ako 3 - násobne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Pokiaľ sú úroky neplatné nemožno ich ďalej moderovať. Poskytnutý úver je z uvedeného dôvodu bezúročný.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 vo veci žalobcu Profi Credit Slovakia s.r.o. o nárok na zaplatenie zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorý v odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

„Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa

v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“

Žalobca skutočne poskytol žalovanému úver v sume 800,- eur a žalovaný zaplatil sumu 376,70 eur, ktorú celú úhradu započítal na úhradu istiny, preto pri súčasnom závere o absolútnej neplatnosti o výške úrokov z úveru zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 423,30 eur a v časti uplatňovaného úroku z úveru žalobu zamietol.

Posledným žalobcom uplatňovaným nárokom bol aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Táto suma bola žalobcom kapitalizovaná, vyčíslená, no keďže súd má za to, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie sumy 423,30 eur, preto zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania vyčísleného súdom vo výške 42,10 eur a v ďalšom úrok z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 423,30 eur, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády od 29.05.2015 do zaplatenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobca mal v konaní úspech v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel, a teda v časti o zaplatenie istiny 423,30 eur, čo predstavuje 48% úspech žalobcu a úspech žalovaného vo výške 52%. Po odpočítaní úspechu žalovaného od úspechu žalobcu, vznikol žalovanému nárok na náhradu trov konania v celkovom pomere 4%. Nakoľko si žalovaný náhradu trov konania neuplatnila, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

Berúc do úvahy osobné, sociálne a majetkové pomery žalovaného povolil mu súd, v súlade s ust. § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, zaplatiť sumu, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný, v mesačných splátkach za podmienok uvedených vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.